

תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום - עדי נגב

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 589 מיום ה-29.11.2020, החלטת הממשלה מס' 3345 מיום ה-7.1.2018, החלטת הממשלה מס' 162 מיום ה-7.7.2016 והחלטת הממשלה מספר 2025 מיום ה-23.9.2014, שעניינן הכפר השיקומי ובית החולים השיקומי עדי נגב (להלן: "בית החולים"), ובשים לב לאמור בסעיפים 8 ו-9 להחלטה מס' 3345 ולצורך במתן התקציב הנדרש לשם מימוש הפרויקטים שכבר תוקצבו מכוחה והמשך הפעילות שתוקצבה מכוחה, עד להשלמת עבודת הצוות שהוקם מכוח החלטה זו, להקצות תקציבים נוספים על פי הפירוט והמתווה הבאים:

1. השלמת בניית בית החולים השיקומי

להורות למשרדי הממשלה הבאים להקצות את התקציבים המפורטים להלן לטובת השלמת בניית, פיתוח, הצטיידות בית החולים השיקומי:

א. משרד הבריאות: עד 8 מיליון ₪ בשנת 2022. אם יועברו תקציבים שנועדו לאותה מטרה במנגנון חלופי של מבחן תמיכה, הם יקוזזו מהסכומים שפורטו בסעיף זה בהתאמה.

ב. משרד ראש הממשלה: 3 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2021-2024.

ג. משרד הביטחון: 4 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2021-2024. התחייבות זו תחליף את ההתחייבויות הקודמות של משרד הביטחון, שטרם מומשו, מכוח החלטות ממשלה קודמות העוסקות בהקמת בית החולים השיקומי עדי נגב.

ד. משרד הפנים יקצה 4 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2022-2025.

2. התקציבים יופעלו על ידי משרד הבריאות כמפורט בהחלטה זו בהתאם להוראות כל דין ובכפוף להרחבת ההסכם שנחתם בין משרד הבריאות לבין "עדי נגב" בדבר אופן הקצאת הסכומים והתנאים לכך ובכלל זה פיקוח ובקרה על השימוש בהם. התשלום יהיה לפי ביצוע בפועל.

3. תכניות שיקומיות, עידוד תעסוקה, מערך היסעים, פרויקטים בקהילה ומסגרת תרבות ופנאי

להורות למשרדים הבאים להקצות את התקציבים המפורטים להלן, לצורך מימון תוכניות שיקומיות, עידוד תעסוקה, פרויקטים בקהילה ומסגרת תרבות ופנאי לרבות מערך היסעים לשם כך:

1. המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל: 2 מיליון ₪ בשנת 2022.

2. המשרד לשוויון חברתי: 0.75 מיליון ₪ בשנת 2022 לטובת פעילות תרבות ותכניות חברתיות לשילוב צעירים עם וללא מוגבלות, בכפר ומחוצה לו.
3. משרד הרווחה והביטחון החברתי: 2 מיליון ₪ בשנת 2022.
4. מרכז תעסוקה לאנשים עם מוגבלות
להורות למשרדים הבאים להקצות את התקציבים המפורטים להלן, למיסוד ולהפעלת מרכז תעסוקה לאנשים עם מוגבלויות ולכתיבת מודל לשילוב מיטבי אנשים עם מוגבלויות בשוק החופשי:
  1. משרד הרווחה והביטחון החברתי: 1 מיליון ₪ בשנת 2022 ועוד 2.5 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2023-2025.
  2. זרוע התעסוקה: 2 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2022-2025.המשך הפעלת תכניות התעסוקה במימון משרד הרווחה יעשה בהתאם להנחיות המקצועיות של מינהל מוגבלויות במשרד הרווחה, ואין בכך משום התחייבות להגדלת מספר המושגים בתכניות..
5. גינון וטיפול שיקומי
להורות למשרד החקלאות ופיתוח הכפר להקצות 1 מיליון ₪ בשנת 2022 לטובת תכנית לגינון וחקלאות שיקומית טיפולית, תוכניות לטיפול באמצעות בעלי חיים לאנשים עם מוגבלויות בכפר השיקומי. תכניות אלו ילוו מקצועית על ידי הנהלת משרד החקלאות ופיתוח הכפר ויושמו בכפוף להתחייבות לעמוד במדדי הצלחה שייקבעו ויוגדרו על ידי משרד החקלאות.
6. מחקר וציוד רפואי
להורות למשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה להקצות 0.25 מיליון ₪ בשנת 2022 לטובת מחקר מדעי בכפר השיקומי ובבית החולים, שיבוצע בהתאם לתכנית מחקר שתאושר על-ידי המדען הראשי במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה.
להורות למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל להקצות עד 1.5 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2021-2022 לטובת מחקר וציוד רפואי בכפר השיקומי ובבית החולים.
7. התאמות ושיפורים במבני הכפר השיקומי
להורות למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל להקצות עד 1 מיליון ₪ בשנת 2021 ועד 2 מיליון ₪ בשנת 2022 ולמשרד התרבות והספורט להקצות 1 מיליון ₪ בשנת 2022 לצורך התאמות ושיפורים במבני הכפר.
8. הפעלת מרכז תמיכה והתמודדות להורים לילדים עם צרכים מיוחדים ומורכבות רפואית
להורות למשרד הרווחה והביטחון החברתי להקצות 2 מיליון ₪ בשנת 2022 לצורך הפעלת מרכז תמיכה והתמודדות להורים לילדים עם צרכים מיוחדים ומורכבות רפואית.

הפעלת המרכז והעברת הכספים לשם כך טעונה אישור והנחיה של מנהל המוגבלויות במשרד האמור לתפישת ההפעלה והיקף כוח האדם המקצועי המטפל.

9. הקמה של מגורים למתנדבים

לטובת השלמת הקמת מגורי המתנדבים בתחומי הכפר השיקומי עדי נגב נחלת ערך יוקצו התקציבים הבאים:

1. המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל: 5 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2021-2022.
2. משרד הבינוי והשיכון יקצה 1 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2022-2024 ו-2 מיליון ₪ בשנת 2025.
3. משרד הרווחה והביטחון החברתי יקצה 4.5 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2023-2025.

10. תוכנית תיקון עולם

להורות למשרד החינוך להקצות 5 מיליון ₪ בשנים 2021-2022 לצורך הפעלת תכנית חינוכיות-חברתיות, המתקיימות בכל הארץ, לשינוי התפישת והיחס לחריג, השונה והמוגבל, בקרב תלמידים וצעירים בחברה הישראלית.

11. קידום התרבות, הספורט וחיי הפנאי

להורות למשרד החינוך להקצות 2 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2021-2022 ולמשרד התרבות והספורט 0.5 מיליון ₪ בשנת 2021 לצורך גיבוש והפעלת תכניות חינוך, תרבות, ספורט ופנאי למסגרות החינוך הבלתי פורמליות בכפר ולתלמידי החינוך המיוחד במרחב הנגב בכפר השיקומי.

12. יישום ההחלטה

1. התקציבים המפורטים בסעיף א' יועברו למשרד הבריאות. התקציבים המפורטים בסעיפים 3 עד 10 יועברו למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל. המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל יקצה ל"עדי נגב", באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, את הסכומים האמורים לצורך המטרות הקבועות בסעיפים ב' עד י' לעיל.
2. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, כל אחד מתקציבי המשרדים כמפורט בהחלטה זו לשנים 2023 עד 2025 יופחתו בסכומים המפורטים בהחלטה זו, ובהתאם לחלוקה ביניהם, לצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק.
3. יישום ההחלטה יהיה בהתאם לתכנון הסטטוטורי שחל במקום, ועל פי כל דין.
4. יישום ההחלטה בשנים 2023 ואילך יהיה בכפוף לחוות דעת מטעם הגורם המקצועי המלווה את הפרויקט, במשרד הממשלתי הנוגע בדבר (משרד הבריאות ביחס לסעיף

1. להחלטה ומשרד נגב-גליל ביחס לסעיפים האחרים), בנוגע לתקופת המימון הנדרשת.
5. המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל יקצה את התקציב לעמותת "עדי נגב", באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, בכפוף לחתימה על הסכם בין המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל לבין הרשות לפיתוח הנגב, ולחתימה על הסכם מפורט בין הרשות לפיתוח הנגב לבין עמותת "עדי נגב" בדבר ייעוד הסכומים, אופן הקצאתם, אמות המידה והתנאים לכך ובכלל זה פיקוח ובקרה על השימוש בהם.
6. משרד הבריאות יקצה ל"עדי נגב", את התקציבים האמורים לצורך המטרות הקבועות בסעיף (1) לעיל, בכפוף לחתימה על הסכם בין משרד הבריאות לבין עמותת "עדי נגב" בדבר ייעוד הסכומים, אופן הקצאתם, אמות המידה והתנאים לכך.
7. יוקם צוות בין-משרדי בהשתתפות נציגי המשרדים השותפים להחלטה, אשר יפקח, ילווה ויתאם את תכנון וביצוע הפעילויות, סדרי העדיפויות ולוחות הזמנים לביצוע, ובכלל זה מעקב ובקרה.
8. אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מהאמור בפסקאות 8 ו-9 להחלטת הממשלה מספר 3345, מיום 7.1.2018. ואולם, לנוכח עיכוב שחל בעבודת הצוות הבין משרדי שהוקם על פי פסקאות אלו, הממשלה מורה לצוות הבין משרדי להשלים את עבודתו ולהגיש את מסקנותיו עד ליום 30.6.2022. תקצוב עדי נגב ממועד זה ואילך יתאפשר רק בהתאם למסקנות הצוות.

דברי הסבר

ממשלת ישראל פועלת להבטחת שילובם של האנשים עם המוגבלות בתחומי התעסוקה, דיור, הקהילה והחברה ולקדם השתתפות שוויונית ופעילה בכל תחומי החיים על מנת לאפשר להם לחיות את חייהם בעצמאות מרבית ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתם. למרות זאת, על פי נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, ניתן לראות שבמדינת ישראל עדיין קיימים פערים גדולים בין אנשים עם מוגבלות לכלל האוכלוסייה בכל תחומי החיים, במיוחד בתחומי ההשכלה והתעסוקה.

השלמת הקמת בית חולים שיקומי בנגב

בהתבסס על החלטת הממשלה מס' 4415 מיום 20.11.2005 בדבר יצירת תכנית אסטרטגית לפיתוח הנגב, בהמשך להמלצות הוועדה לקידום הרפואה בנגב והמלצות משרד הבריאות ולאור מיעוט מיטות השיקום בדרום, נקבע בהחלטת הממשלה 2025 כי יוקם בית חולים שיקומי בכפר "עדי נגב". עוד נקבע כי לצורך שלב א' של בית החולים יוקצה לרשות לפיתוח הנגב תקציב בסך 36 מיליון ₪. ביולי 2016 אושר תיקון להחלטת הממשלה מספר 2025, במסגרתה הוקצו תקציבים נוספים לטובת בניית ופיתוח בית החולים. במסגרת ההחלטה האחרונה גם הוקצה תקציב נוסף עבור הקמת שכונה עבור צוות בית החולים. בהחלטת הממשלה מספר 589, הוקצה תקציב נוסף לטובת הפרויקט, בעיקר בשל משבר הקורונה והשלכותיו.

בית החולים השיקומי "עדי נגב" הוא בית החולים השיקומי הראשון שמוקם בנגב. בית החולים נמצא כרגע בשלבי בנייה. לאחר השלמתו, בית החולים יכלול 2 מחלקות שבכל אחת מהן 36 מיטות לאשפוז. לכל מחלקה שתוקם תהיה תת-התמחות ספציפית משלה, שתשקף את

רמת ההתפתחות הגבוהה של אותו תחום שיקומי פרטני, ושתוכל לתת את המענה האופטימלי לצרכים השונים בהתאם לסוגי הפגיעות:

1. שיקום נוירולוגי - למטופלים עם פגיעות מוח טראומטיות וחולים בשבץ מוחי.
  2. שיקום שדרתי - למטופלים המשותקים בפלג גופם התחתון או בכל ארבעת הגפיים.
  3. שיקום אורתופדי - למטופלים קטועי גפיים או עם פציעות שלד רב מערכתיות כגון שברים מורכבים, כמו גם טיפול שוטף בחולים עם רגל סוכרתית.
- בית החולים יפתח ויתפתח בשלבים. כבר בשלב זה הוקמה מחלקה לשיקום כללי, הממוקמת באחד ממבני עדי נגב-נחלת ערן. מחלקה זו נותנת מענה מידי למחסור שקיים בנגב בכל הקשור לאשפוז לצורך טיפול שיקומי, ומתקבלים אליה כל סוגי המטופלים השיקומיים. במסגרת הליך הבנייה נלקח בחשבון הצורך במקלטים וחדרים ממוגנים, שיעניקו טיפול לכלל המטופלים גם במצב חירום. בית החולים תוכנן כך שיספק למטופלים את מרב הנוחות והפרטיות, ויאפשר נגישות של מיטות וכיסאות גלגלים, עימם יוכלו המטופלים להתנייד בקלות למתחמי החצרות, הגנים, חדרי הטיפול והמתחמים המשמשים לפעילויות פנאי. הבנייה מתחשבת בתנאי אקלים ובעקרונות הבנייה הירוקה.
- בית החולים השיקומי מיועד להיות מוביל בתחום הטיפול השיקומי, תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות כמו רובוטיקה ומציאות מדומה. להשלמת התמונה, בבית החולים ייבנה מרכז להוראה ולמחקר הוראה וחדשנות, שימשוך אליו אנשים ממקצועות הבריאות. מהלך זה יאפשר למרכז השיקום לשמש כמתחם קליני להוראת סטודנטים, שעתידים להשתלב בעתיד בצוותים המקצועיים של בית החולים. מרכז ההוראה והמחקר אף יעודד את קידום המחקר הרפואי בתחום השיקום.
- כחלק מהליך הקמת בית החולים, מתקיימים הליכי תכנון בתחומי הכוח אדם על מנת לייצר את תשתית ההון האנושי שתעבוד במקום, לשם התמודדות עם מחסור במקצועות מבוקשים וגם לייצר מקומות תעסוקה איכותיים רבים באזור. הקמת בית החולים השיקומי בנגב תעודד בוגרים של בתי ספר לרפואה ולסיעוד, המעוניינים בפיתוח קריירה בתחום השיקום, להישאר בנגב לצרכי ההתמחות והתעסוקה שלהם. לצד זאת יתקיימו הכשרות מקצועיות במקצועות הבריאות השונים כגון פיזיותרפיה, הידרותרפיה, ריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת, פסיכולוגיה שיקומית, עבודה סוציאלית, ריפוי בעיסוק וכיו"ב. על מנת למשוך ולגייס אנשי מקצוע רפואיים לעבודה בעדי נגב-נחלת ערן, תוקם שכונת מגורים לסגל בסמוך לבית החולים. יתרון זה מספק לאנשי הסגל את ההזדמנות לגור ולחיות בקרבת מקום העבודה שלהם. כתוצאה מכך תתפתח במקום קהילה איכותית, שתעודד כוח אדם מקצועי פוטנציאלי לעבור אל הנגב ולפתח בסביבה זו את חייהם המקצועיים לצד חיי משפחה וחברה מלאים ומספקים. התיקון להחלטת הממשלה נועד להקצות לטובת הפרויקט תקציבים נוספים אשר יאפשרו את השלמת עבודות בניית ופיתוח הבית חולים, לצד מתן מענה תעסוקתי ושיקומי למטופלים למספר שנים.

השלמת שלב ד' של הכפר השיקומי עדי נגב - ע"מ לעמוד בהחלטת הממשלה 3345.

כפר עדי נגב שוכן בשטח המועצה האזורית מרחבים, בסמוך לאופקים. הכפר משתרע על פני שטח נרחב של יותר מ-100 דונם ונועד לתת מענה לצעירים וצעירות בעלי צרכים מיוחדים. הכפר מקיף קשת רחבה של תחומים: מסגרת דיור לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית,

בי"ח סיעודי מורכב לתינוקות, ילדים ובוגרים, מרכז פארא רפואי הנותן שירותים אמבולטוריים בתחומי התפתחות הילד ושיקום יום ובריכה הידרותרפית. עדי נגב מספק פתרונות שיקומיים וטיפוליים, שלא היו קיימים בעבר באזור הדרום. תושבי הדרום נאלצו להתרחק מאזור מגוריהם כדי לקבל שירותים אלו. כל מבני הכפר מצוידים בריהוט חדשני וייעודי ובציוד שיקומי מגוון ומתקדם - לרווחת הדיירים ובהתאמה לצרכיהם המיוחדים. מספר שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות הפועלים בכפר מצויים בפיקוח מינהל מוגבלויות במשרד הרווחה הכפר השיקומי מבסס את מעמדו כמרכז קהילתי משלב, הגדול ביותר באזור הדרום. לראשונה, כפר שיקומי לאוכלוסייה עם מוגבלות שכלית התפתחותית, מעניק שירותים נרחבים אשר עונים מחד על חוסרים רבים הקיימים כיום באזור ויורחבו בהמשך כגון שיקום, תעסוקה וחינוך ומאידך "שובר" את חומות הבושה והסטיגמות המקיפות אנשים עם צרכים מיוחדים והופך אותן לחלק בלתי נפרד מהחברה.

הכפר מוביל הכשרות מקצועיות, תכניות לפיתוח אופק תעסוקתי ומסלולי התקדמות בעבודה, היות ובכפר עובדים רבים מהאוכלוסייה החרדית, הבדואית, עולים חדשים וותיקים מיישובי הנגב. הכפר מוביל תכניות שיקומיות ייחודיות לדייריו, מטופלי החוץ והמאושפזים בכדי להעניק את התשתית הטובה ביותר להשתקם ולהמשיך במסלול החיים.

הכפר השיקומי עדי נגב-נחלת ערן מתאפיין בגישה שיקומית, הדוגלת בתפקוד ובשילוב אופטימליים של המטופל בקרב המשפחה והקהילה. בהתאם לכך, קיימת במקום תשתית הכוללת בריכה טיפולית, סדנאות יצירה, ספארי בו מתקיים מערך טיפולים באמצעות בעלי חיים, וחווה לרכיבה טיפולית. בשלב מאוחר יותר יתווספו למתקנים הקיימים גם אולם ספורט רב תכליתי. באולם יתקיימו פעילויות ספורט מותאמות לאנשים עם צרכים מיוחדים, וכן תחרויות ספורט אזוריות. כמו כן, האולם ישמש כמרכז ספורט עבור תושבי הנגב, כך שישלב בין האוכלוסייה הרגילה לבין אנשים עם צרכים מיוחדים. אולם הספורט ישמש גם עבור טיפולים משלימים למטופלים כגון פיזיותרפיה בקבוצות קטנות. במתחם ייבנה גם חדר כושר, בו תתקיימנה פעילויות שיקומיות עבור מאושפזים ומטופלים אמבולטוריים, ואשר יאפשר הרחבה של מגוון סוגי פעילויות עבור מטופלים שהשתקמו בהצלחה. המתחם יכלול גם מתקנים ציבוריים שונים כמו קפיטריה, בית כנסת, חדרי המתנה לבני משפחה וקרובים, וכן משרדי מנהלה של בית החולים והכפר.

עדי נגב מהווה מסגרת טיפולית-שיקומית ייחודית בדרום לצעירים ובוגרים בעלי לקויות פסיכומטריות קשות. הכפר כולל מבני מגורים, מרכז לטיפול סיעודי מורכב, מרכז פרא-רפואי, בית ספר לחינוך מיוחד, מרכז תעסוקה שיקומי, מבני שירות ומתקני ספורט טיפוליים. נכון להיום, ישנה גדילה בכמות מטופלי החוץ שמגיעים לטיפולים בכפר הנהנים ממודל רב תחומי תכליתי שמטרתו להחזיר לתפקוד נורמלי את המטופלים, בסביבתם הטבעית, תוך התחשבות בכל המאפיינים – פיזיים, קוגניטיביים וכו'. הכפר מספק פתרונות שיקומיים וטיפוליים לצעירים ולצעירות תושבי הנגב, אשר עד להקמתו נאלצו לקבל שירותים אלו במרכז הארץ. עם השלמתו ישרת הכפר 200 דיירים. יתרה מזאת, לאחר השלמתו, הכפר יספק עד 500 מקומות עבודה חדשים בתחומים שונים – טיפול רפואי ופרא-רפואי, סיעוד, חינוך ושיקום, תחזוקה ומינהלה.

הקצאת התקציב הנוסף במסגרת החלטה זו נועדה לאפשר את הקמת שלב ד' של הכפר השיקומי עדי נגב, להגדיל את מספר הדיירים בכפר ולהרחיב את היצע השירותים הניתנים בו,

לרבות הפעלת תוכניות ופרויקטים בתחומי החינוך, החקלאות, התעסוקה, המדע, הגנת הסביבה ועוד.

הסבר להקצאת התקציבים לבנייה ולהוצאות השוטפות

1. בית החולים השיקומי: על פי בחינה שנערכה, העלות הכוללת של הקמת בית החולים השיקומי על המחלקות השונות הנדרשות בו והציוד, נאמדת בכ-62 מיליון ₪. התקציב מיועד להקמת מחלקת אשפוז שיקומי (כ-26 מיליון ₪), מחלקת שיקום ילדים (כ-11 מיליון ₪), מכון מקצועות הבריאות (כ-14 מיליון ₪), פיתוח נופי וחניות (כ-5 מיליון ₪) והצטיידות (כ-6 מיליון ₪). הוצאות אלה נבחנו על ידי הדרג המקצועי של משרד הבריאות ונמצאו כסבירות ונדרשות להקמת בית החולים בסדר הגודל ובמתווה הנוכחי. התקציב הכולל המוקצה בהצעת החלטה זו לטובת הקמת בית החולים נאמדת ב-52 מיליון ₪. כך שהתקציב משקף את הצרכים הנדרשים ומסביר את גובה הקצאות התקציב של משרדי הממשלה השונים, לרבות הגידול בהקצאות התקציב ביחס לשנות הקצאה קודמות.
2. תכניות שיקומיות, עידוד תעסוקה, מערך היסעים, פרויקטים בקהילה ומסגרת תרבות ופנאי: במסגרת סעיף זה חל גידול תקציבי ביחס להחלטות הממשלה הקודמות. הסיבה העיקרית לגידול היא כוח האדם. נכון להיום, נוספו למקום למעלה מ-200 עובדים חדשים וצפויים להיקלט 150 עובדים נוספים. מדובר בעובדים המוכשרים במקצועות והתמחויות הנמצאות במחסור משמעותי באזור הנגב ומצריכות ריכוז מאמץ מיוחד והקצאת משאבים רבים למקצועות אלה.
3. בסעיף הקמת המרכז התעסוקתי לא חל גידול תקציבי כלשהו ביחס להחלטת הממשלה הקודמת. התקציב בהחלטה זו מיועד לשנת מיסוד והפעלה של המרכז.
4. גינון קהילתי: בהחלטת הממשלה הקודמת נקבע יעד של 15 משתתפים ו-100 טיפולים חודשיים בספארי ובחממה. נכון להיום, גם בשל הקמת חווה חקלאית אורגנית במקום, חל גידול משמעותי בפרויקט. בתוכנית ישנם 30 משתתפים וב-2022 מספר המשתתפים יגדל ל-45. מספר הטיפולים החודשיים עומד כבר על 250 טיפולים וב-2022 מספר הטיפולים יגדל ל-350 טיפולים חודשיים.
5. מחקר וציוד רפואי: במקום פעילות 4 מעבדות מחקר בתחומים הבאים: מחקר שיקומי קליני לאנשים אחרי שבץ, מעבדת ריפוי בעיסוק, מעבדת רובוטיקה ומעבדת מציאות רבודה. במעבדות עובדים יותר מ-10 חוקרים. נחתם הסכם סינוף עם אוניברסיטת בן גוריון המאפשר שילוב של אקדמיה במעבדות. בשנת 2022 יוקמו מעבדות נוספות במקום בתחומי הגנטיקה וטכנולוגיות שיקום נוספות.
6. הפעלת מרכז תמיכה והתמודדות להורים לילדים עם צרכים מיוחדים ומורכבות רפואית בשנים 2020-2021: בסעיף זה חל גידול ביחס להחלטת הממשלה הקודמת. במקור התכנון היה ל-250 פניות למרכז בשנה, 50 מפגשים לקבוצות הורים ומשפחות ו-20 הרצאות העשרה. נכון להיום במרכז יש 500 פניות בשנה והצפי בשנת 2022 הוא ל-800 פניות.
7. הקמה והפעלה של מגורים לצעירים: בין השנים 2018 ל-2021 הממשלה השקיעה 11 מיליון ₪ בהקמת המגורים לצעירים. המקום תוכנן ל-36 יחידות דיור אך בפועל הוקמו 21 יחידות דיור בהתאם לתקציב הקיים. התקציב הנוכחי המוקצה בהחלטה יאפשר להשלים את הפרויקט ולהקים את 15 היחידות הנוספות.

8. תוכנית תיקון עולם : בהחלטה המקורית הוקצה תקציב בגובה של 3.5 מיליון ₪ לתוכנית. בהחלטה הנוכחית התקציב גדל ל-5 מיליון ₪. הגידול נובע מהרחבת היקפי התוכנית ומספר המשתתפים בה לאורך השנים.
9. קידום התרבות, הספורט וחיי הפנאי : הגידול התקציבי בסעיף זה מוסבר בגידול שחל באוכלוסיית הכפר והביקוש בקרב בתי הספר מהחינוך המיוחד מרחבי הנגב. הצפי בשנת 2022 הוא לגידול במספר אירועי התרבות והפנאי המשלבים מ-20 ל-25, גידול במספר הקבוצות מ-80 קבוצות ל-95 קבוצות מ-480 משתתפים בחודש במערכת החוגים ל-600. גידול גם יהיה במספר האירועים הקהילתיים מ-20 ל-30.
- יודגש כי התקציבים לעיל אושרו על ידי משרדי הממשלה השונים והגידול בתקציבים מוסבר ביחס לכל אחד מהסעיפים לעיל, בהתאם לנסיבות, לשינויים ולצרכים בכל אחד מהסעיפים.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

כמדינת רווחה, חוק ביטוח הבריאות הממלכתי בישראל קובע, כי כל אזרח ישראלי זכאי לקבל טיפול או אשפוז שיקומי במסגרת הקהילה, כאשר אלו יינתנו לו במרחק סביר ממקום מגוריו. ככל שהמסגרת השיקומית מצליחה להפחית את רמת הנכות באמצעות טיפול מקצועי, יסודי ונגיש, כך יגדלו סיכוייו של המטופל להשתלב מחדש בצורה מוצלחת בקרב המשפחה, הקהילה ושוק העבודה.

אנשים עם צרכים מיוחדים מהווים כיום 20% מכלל האוכלוסייה בישראל ו-25% מהאוכלוסייה מגיל 65 ומעלה. הצפי הוא שבין השנים 2010-2035 האוכלוסייה הבוגרת מגיל 65 ומעלה תכפיל את מספרה ותהווה כ-10%-15% מכלל האוכלוסייה במדינה. כפועל יוצא ממדיניות יישוב הנגב והעברת בסיסי צה"ל אל דרום הארץ, אוכלוסיית הנגב צפויה לגדול באופן משמעותי. על פי התחזיות, עד שנת 2050 האוכלוסייה הצעירה בנגב צפויה להכפיל את מספרה, בעוד אוכלוסיית בנות ובני 70 ומעלה, הנוזקת יותר לשירותי שיקום, צפויה לשלש את מספרה. מספר תושבי הנגב חצה נכון לשנת 2021 את 800,000 התושבים.

על פי נתוני משרד הבריאות לשנת 2021, במדינת ישראל יש 912 מיטות לאשפוז שיקומי. מספר המיטות הייעודיות לשיקום פר נפש בישראל הינו נמוך מאוד יחסית למדינות OECD האחרות (הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי). הוא עומד על 0.1 מיטות לכל 1,000 איש בישראל. 579 ממיטות אלה, ממוקמות במחוזות מרכז ותל אביב. רק 48 מיטות עומדות לשירות כלל תושבי הנגב. מיטה אחת לכ-19,000 תושבים. מדובר בשיעור הנמוך ביותר הקיים במדינת ישראל מבחינת חלוקה למחוזות. זאת, מבלי לקחת בחשבון שתקופת האשפוז הממוצעת הנדרשת לחולה שיקומי קרובה ל-40 ימים.

ריכוז כל הנתונים שהוצגו לעיל מצביע כי בישראל קיים מחסור חמור במחלקות שיקום ובמיטות לאשפוז שיקומי. יתרה מזאת, לא די בכך שמדובר בנתונים נמוכים ברמה האבסולוטית, אלא שאלו אף אינם משקפים בצורה הולמת את המצב הקשה השורר בדרום. השירותים האמבולטוריים הקיימים בדרום הארץ מוגבלים מאוד. נכון להיום, לא כל האנשים הנוזקים לשירותי שיקום בדרום הארץ אכן זוכים לקבלם. מתי המעט שמצליחים לקבל את השירותים הללו, נאלצים לשהות במשך תקופות ארוכות בבתי חולים במרכז הארץ, הרחק

מבני משפחתם וממעגלי התמיכה החברתית שלהם, וזאת דווקא בזמן בו הם זקוקים יותר מכל לתמיכת קרוביהם.

תקציב

התקציב הכולל ליישום ההחלטה עומד על 126.5 מיליון ₪ בפריסה לשנות התקציב 2021-2025.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת השר שההצעה נוגעת לתחום סמכותו

השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל: תומך בהצעה.

שר העבודה והביטחון החברתי: תומך בהצעה.

שר הבריאות: תומך בהצעה.

עמדת שרים אחרים שההצעה אינה נוגעת לתחום סמכותם

ראש הממשלה: תומך בהצעה.

שר הביטחון: תומך בהצעה.

שרת הפנים: תומכת בהצעה.

שר הבינוי והשיכון: תומך בהצעה.

שרת הכלכלה והתעשייה: תומך בהצעה.

השרה לשוויון חברתי: תומכת בהצעה.

שר החקלאות ופיתוח הכפר: תומך בהצעה.

שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה: תומכת בהצעה.

שר התרבות והספורט: תומך בהצעה.

שרת החינוך: תומכת בהצעה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

- החלטת הממשלה מס' 589 מיום ה-29.11.2020.
- החלטת ממשלה מספר 3345 מיום 7/1/2018.
- החלטת הממשלה מספר 1626 מיום ה-7/7/2016.
- החלטת הממשלה מספר 2025 מיום ה-23/9/2014.
- החלטת הממשלה מספר 2992 מיום ה-15/3/2012.
- החלטת הממשלה מספר 1485 מיום ה-29/3/2007.
- החלטת הממשלה מספר 2032 מיום ה-16/6/2002.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל: מצורפת חוות דעת.
משרד הרווחה והביטחון החברתי: טרם התקבלה עמדה.

עמדת יועצים משפטיים שההצעה אינה נוגעת לתחום סמכותם

משרד התרבות והספורט: אין מניעה משפטית.
משרד החקלאות ופיתוח הכפר: אין מניעה משפטית.
משרד הביטחון: אין מניעה משפטית.
משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה: אין מניעה משפטית.
משרד הכלכלה והתעשייה: אין מניעה משפטית.

משרד הפנים : טרם התקבלה עמדה.
משרד הבינוי והשיכון : טרם התקבלה עמדה.
משרד ראש הממשלה : טרם התקבלה עמדה.
המשרד לשוויון חברתי : אין מניעה משפטית.
משרד האוצר : טרם התקבלה עמדה.

סיווגים

- סיווג ראשי : ביצועי.
- סיווג משני : תהליך.
- תחום פעולה עיקרי : חברה וכלכלה.

מוגש על ידי השר לפיתוח הפריפריה, הנגב
והגליל
ועל ידי שר הרווחה והביטחון החברתי

י"ב בטבת התשפ"ב
16 בדצמבר 2021

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

י"ב טבת תשפ"ב
16 דצמבר 2021

חוות דעת משפטית

תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום - עדי נגב

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 589 מיום ה-29.11.2020, החלטת הממשלה מס' 3345 מיום ה-7.1.2018, החלטת הממשלה מס' 162 מיום ה-7.7.2016 והחלטת הממשלה מספר 2025 מיום ה-23.9.2014, שעניינן הכפר השיקומי ובית החולים השיקומי עדי נגב (להלן: "בית החולים"), ובשים לב לאמור בסעיפים 8 ו-9 להחלטה מס' 3345 ולצורך במתן התקציב הנדרש לשם מימוש הפרויקטים שכבר תוקצבו מכוחה והמשך הפעילות שתוקצבה מכוחה, עד להשלמת עבודת הצוות שהוקם מכוח החלטה זו, להקצות תקציבים נוספים על פי הפירוט והמתווה על פי הפירוט והמתווה המפורטים בהצעה.
2. לצורך יישום סעיף 1 לעיל, יוקצו התקציבים עפ"י האמור בהחלטה.

קשיים משפטיים ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

החלטת הממשלה שבנדון מעוררת קושי משפטי, בכך שמוקצים סכומים מתקציב המדינה לגוף שאינו למטרות רווח שלא באמצעות מבחני תמיכה לפי חוק יסודות התקציב או באמצעות התקשרות פטורה ממכרז.

בעניין זה הוקם צוות בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי), למטרה של "בחינת נסיבות, תנאים ואופן הקצאת סכומים מתקציב המדינה למימון פעילות של גוף מסוים שאינו למטרות רווח, ושאינה באמצעות מבחני תמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב או באמצעות של התקשרות פטורה ממכרז לפי חוק חובת המכרזים". ברם, צוות זה טרם סיים את עבודתו, ולכן התעורר קצת הצורך לשוב ולקבל החלטה מסוג ההחלטות הדומות שהתקבלו בעניין נשוא ההחלטה.

לאור הנסיבות החריגות של המקרה, ועל מנת לאפשר לצוות האמור להשלים את עבודתו, החליט היועץ המשפטי לממשלה לאשר החלטת המשך כמבוקש, תוך הגבלתה עפ"י הכללים שנקבעו ע"י המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי מנהלי) כדלקמן:

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

א. **מימון פעולות בתחום התשתית** – המשך מימון של פרויקטים שכבר אושרו ותוקצבו בעבר בהחלטת הממשלה הקודמת, בכפוף לחוות דעת מטעם הגורם המקצועי המלווה את הפרויקט, במשרד הממשלתי הנוגע בדבר (משרד הבריאות ביחס לסעיף א להחלטה ומשרד נגב-גליל ביחס ליתר הסעיפים), בנוגע לתקופת המימון הנדרשת (כלומר, האם ניתן להסתפק בהמשך מימון לשנת 2022, או שנדרשת תקופה ארוכה יותר מטעמים שיפורטו, ולכל היותר עד לשנת 2024).

ב. **מימון פעילות שוטפת** – המשך מימון של פעילות שוטפת שאושרה ושתוקצבה בהחלטת הממשלה הקודמת, וזאת עד שנת 2022.

ג. לפי מה שנמסר מלשכת המשנה ליועמ"ש עו"ד לימון עבודת הצוות בראשותו תושלם עד ליום 30.6.22, ולאחר אימוץ מסקנותיו – ניתן יהיה לתקצב את "עדי נגב", ומוסדות דומים, רק בהתאם לכך.

להלן התייחסות פרטנית לאור הכללים שנקבעו ע"י המשנה ליועמ"ש עפ"י סעיפי ההחלטה:

השלמת בית החולים השיקומי:

פרויקט מתמשך מהחלטה 3345 (סעיף 1א) הכולל השלמת בנייה ופיתוח של בית החולים השיקומי. בית החולים צפוי לפעול במהלך שנת 2022, בית החולים הינו חלק מתכנית המיטות הלאומית.

תוכניות שיקומיות, עידוד תעסוקה, מערך היסעים, פרויקטים בקהילה ומסגרות תרבות ופנאי:

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 1ב) במסגרת הפעלת בית החולים והכפר יש צורך בביצוע פעולות לעידוד תעסוקה למסגרות הכפר ובית החולים שיבוצעו במסגרת סעיף זה, וכן פעילויות תרבות ופנאי משלבות במרחב.

מרכזי תעסוקה לאנשים עם מוגבלויות:

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 1ג) למיסוד ולהפעלת מסגרות תעסוקה לאנשים עם מוגבלויות ובניית מודלים לשילוב מיטבי לאנשים עם מוגבלויות במסגרות תעסוקה שונות וכן בשוק החופשי.

גינון וטיפול שיקומי

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 1ד) במסגרתו משולבים אנשים עם מוגבלויות ברמות תפקוד שונות בתעסוקה בתחומי הגינון והחקלאות וכן תוכניות טיפול ושיקום בתחומי החקלאות ובע"ח.

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

מחקר וציוד רפואי

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 1ה) במסגרתו מבוצעים מחקרים מדעיים ורכישת ציוד רפואי וטכנולוגי למסגרות המחקר והטיפול.

התאמות ושיפורים במבני הכפר השיקומי

פעילות מתמשכת מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 1ו) במסגרתה מבוצעות באופן שוטף עבודות לשיפוץ, הנגשה והתאמה במבני הכפר השיקומי.

הפעלת מרכז תמיכה והתמודדות להורים לילדים עם צרכים מיוחדים ומורכבות רפואית

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 1ז) במסגרתו מפעילים מרכז תמיכה ייחודי לאוכלוסיות קצה הרצף הטיפולי הכולל קבוצות תמיכה, מענה רגשי והכוונה להורים לילדים עם צרכים מיוחדים ומורכבות רפואית.

הקמה של מגורים למתנדבים:

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (1ט) במסגרתו המשך הקמת והפעלת שכונת מגורים למתנדבים אשר מהווה חלק מתפיסת העולם לשילוב מיטבי במרחבי הכפר השיקומי.

תוכנית תיקון עולם:

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 2,3) במסגרתו מופעלת תוכנית חינוכית בבתי הספר לחולל שינוי בתפיסה והיחס של תלמידי ישראל לחרג, לשונה ולמוגבל.

קידום התרבות, הספורט וחיי הפנאי:

פרויקט מתמשך מהחלטת ממשלה 3345 (סעיף 3,3) במסגרתו מופעלות תוכניות לעידוד התרבות, הפנאי והספורט בשילוב מקסימלי עם דיירי הכפר ומסגרות לא פורמליות במרחב הנגב.

בכפוף לאמור לעיל בפרק ההיבטים המשפטיים, לא קיימת מניעה משפטית באישור ההחלטה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לאור עמדת היועץ המשפטי לממשלה - אין מניעה משפטית

**המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל
לשכת היועץ המשפטי**

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשרים העומדים בראשו מגישים את ההחלטה:

משרד הרווחה והביטחון החברתי - לאור עמדת היועץ המשפטי לממשלה - אין מניעה משפטית
המשרד לפיתוח הפריפריה, נגב וגליל – אין הסתייגות משפטית

אביתר טסלר, עו"ד
היועץ המשפטי